

239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet

a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

A Kormány a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Btv.) 26. §-ának (13) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § (1) A rendelet hatálya:

a) a bányászati tevékenység folytán kialakult, illetve kialakított bányatavakra, azok medrének és partjának a bányászati tevékenység befejezését követő fenntartására, a bányató vízkészletének hasznosítására, továbbá

b) az a) pont szerinti bányatavak fennmaradásával, fenntartásával, hasznosításával kapcsolatos jogokat gyakorló vagy kötelezettségeket teljesítő természetes és jogi személyekre, illetőleg jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra (a továbbiakban együttesen: személyekre) terjed ki.

(2) E rendelet alkalmazásában

a) *bányató*: a felszíni vagy felszín alatti bányászati tevékenység következtében a földfelszín fedőrétegének eltávolításával, a felszín alatti vízkészletből kialakult és a bányaművelés befejezése után is fennmaradó olyan állóvíz, amelynek medrét a bányászat során mesterségesen kialakított terepmélyedés képezi;

b) *a bányató medre*: a bányászati tevékenység során kialakult, majd a bányászat befejezését követően állandósult terepmélyedés, amelyet a felszín alatti víz rendszeresen kitölt, melynek partvonalát a terepszint és a bányászati hatósági eljárások során utóhasznosításra engedélyezett meder részűjének metszsvonala határozza meg;

c) *a bányató parti sávja*: a partvonalától számított, azzal párhuzamosan húzódó, külön jogszabályban meghatározott 3 m széles területsáv, amely a parti területek tulajdonviszonyaitól függetlenül a bányató medrével kapcsolatos fenntartási munkák ellátását teszi lehetővé.

2. § (1) Ha az ásványi nyersanyag kitermelés befejezésekor a kitermelés következtében a külszíni bányászati munkaterületen állóvíz alakul ki, annak fennmaradásával kapcsolatos intézkedésekről a bányabezárási, valamint a tájrendezési feladatokkal összefüggő bányahatósági eljárások keretei között a külön jogszabályban meghatározott módon kell gondoskodni.

(2) Az (1) bekezdésben említett államigazgatási eljárás alapján hozott bányászati hatósági határozatban rögzíteni kell a létrejött bányató fennmaradásához adott - a külön jogszabályban meghatározott - vízügyi szakhatósági állásfoglalásban megadott előírásokat.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott hatáskörben eljáró vízügyi felügyelet szakhatósági állásfoglalásában - a külön jogszabályban megjelölt általános tartalmi követelmények mellett - meg kell határozni:

a) a bányató medrére, vízkészletére, valamint az egyéb területi adottságokra figyelemmel a hasznosítás vízgazdálkodási feltételeit;

b) az ingatlan tulajdonosát, illetőleg a bányatavat egyéb jogcímen használót a bányatóval kapcsolatosan megillető jogokat és terhelő kötelezettségeket;

c) az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett adatokkal kapcsolatos (így például a művelési ág megváltoztatásával összefüggő, azt megalapozó) feladatokat;

d) a tájrendezési tervekre, a bányabezárásra vonatkozó műszaki üzemi tervekre, valamint az e rendelet *mellékletében* meghatározott tartalmú adatokra, illetve tervdokumentációra figyelemmel azt, hogy a bányató további hasznosítása és üzemeltetése szempontjából az érintett ingatlan tulajdonosát milyen jogok illetik meg, illetve milyen kötelezettségek terhelik.

(4) A (3) bekezdés szerinti szakhatósági állásfoglalás kiadása ügyében a bányavállalkozónak az illetékes vízügyi felügyelethez kérelmet kell benyújtania, melyhez az e rendelet mellékletében meghatározott tartalmú, a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosával egyeztetett tervdokumentációt kell csatolnia.

(5) Az (1) és (2) bekezdés szerinti bányahatósági eljárásokban, bányató létrejötté esetén a vízügyi, környezet-, táj-, természet- és talajvédelmi, valamint a közegészségügyi hatóságot érintett szakhatóságnak kell tekinteni, továbbá ki kell kérni a külön jogszabályban meghatározott építésügyi hatóság véleményét is.

A bányató vízzogi engedélyezése

3. § (1) A bányató fenntartásának, hasznosításának (a továbbiakban: üzemeltetésének) engedélyezéséhez a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosának - a bányabezárással összefüggő tájrendezési feladatokat meghatározó bányahatósági határozat kézhezvételét követő egy éven belül - a vízügyi felügyelettől a külön jogszabályban meghatározott mellékletek csatolásával vízzogi üzemeltetési engedélyt kell kérnie.

(2) Amennyiben a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosa az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét elmulasztja, úgy a vízzogi engedély nélkül megvalósított vizilétesítmények és vízhasználatok tekintetében a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló külön jogszabály szerint kell eljárni.

(3) Ha a bányató tervezett hasznosításához új vízilétesítmény megépítése szükséges, úgy a vízügyi felügyelet a külön jogszabály szerinti engedélyezési eljárásban - létesítési, majd üzemeltetési vízjogi engedély kiadásával - határoz a létesítéssel és az üzemeltetéssel járó jogokról és kötelezettségekről.

(4) Az (1) bekezdés szerinti vízjogi engedélyben a bányatavak üzemeltetésével járó jogokat és kötelezettségeket

a) a bányató területi elhelyezkedésére, a terület vízgazdálkodási környezeti adottságaira,

b) a közigazgatásilag érintett település önkormányzati rendeletben meghatározott fejlesztési, terület- és településrendezési terveire, a helyi építési szabályzatra, illetőleg előírásokra, valamint

c) a bányatóval érintett területtel kapcsolatos vízgazdálkodási, kulturális örökségvédelmi, környezet-, természet- és tájvédelmi, továbbá közegészségügyi szempontokra figyelemmel kell meghatározni.

(5) A bányató üzemeltetésére vonatkozó jogerős határozat és ingatlan-nyilvántartási átvezetésre alkalmas változási vázrajz megküldésével a vízügyi felügyelet megkeresi a bányató fekvése szerint illetékes körzeti földhivatalt, hogy a bányatavat - az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó külön jogszabályok szerint - a vízgazdálkodással összefüggő művelés alól kivett területként „bányató” megnevezéssel jegyezze be az ingatlan-nyilvántartásba.

A bányató vízkészletének használati joga

4. § (1) A bányató vízkészletének használata vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozik. A vízhasználat feltételeit a bányató üzemeltetésére irányuló, a 3. § szerinti vízjogi engedélyben kell meghatározni.

(2) A bányató vízkészletének használatára a meder, illetve a part tulajdonjogával nem rendelkező személy részére vízjogi engedély csak akkor adható, ha ehhez a meder, illetve a part tulajdonosa külön írásba foglalt szerződésben hozzájárult.

(3) A (2) bekezdésben foglalt esetben a szerződésben rendelkezni kell a bányató partjának a használatáról is. A bányató vízjogi engedélyének jogosítottja és kötelezettje ez esetben az a személy, aki a vízkészlet használatával járó jogokat gyakorolja.

(4) A bányató vízkészletének természeti okból történő változásáért az engedélyes vízhasználó, illetve a bányató vízilétesítményeinek tulajdonosa sem a vízjogi engedélyben biztosított jogra, sem a vízhasználat egyéb jogcímére alapozva nem igényelhet kártalanítást.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott esetben az engedélyes az esetleges károk megelőzésével, mérséklésével kapcsolatos tevékenységet - ha az vízimunka elvégzésével, vízilétesítmény megépítésével biztosítható, a vízjogi engedélyre vonatkozó általános szabályok szerint - saját költségére elvégezheti. Erre a vízügyi felügyelet - ha azt a vízkészlet védelme a bányatóval összefüggésben közérdekből szükségessé teszi - az engedélyest hivatalból indított eljárás során is kötelezheti.

A bányató vízminőség-védelme

5. § (1) A bányató hasznosítása főként - a víz mennyiségét nem, de a vízkészlet minőségét igénybe vevő és azt befolyásoló - a vízikörnyezeti adottságokkal összefüggő vízhasználatok (így például horgászat, vízisport, fürdőzés, vízparti üdülés, vizes élőhely) kialakítása révén történik. A bányató bármely, a víz minőségét befolyásoló ilyen jellegű hasznosítását a tevékenységekre irányadó jogszabályok szerint, de a bányató üzemeltetésére kiadott vízjogi engedélyben a vízkészlet minőségének védelme érdekében meghatározott jogokra és kötelezettségekre figyelemmel lehet gyakorolni.

(2) Az (1) bekezdés szerint gyakorolt vízhasználatok vízjogi engedélye megadásához alapvető feltétel a tó terhelhetősége, a víz természetes öntisztuló képességének megőrzése, a hasznosítás hatásterületén a felszín alatti víz minőségének a külön jogszabály szerinti „B” szennyezettségi határértéken belül tartása, a jó vízminőség tartós biztosítása céljából.

(3) A bányatavak vízkészletének szennyezése, károsítása, így például különösen szennyvízbefogadóként történő hasznosítása, továbbá azokon minden olyan vízhasználat gyakorlása, mely a felszín alatti vizek minőségének veszélyeztetésével jár - a felszín alatti vízkészlettel való szoros kapcsolatukra tekintettel - tilos.

Záró és átmeneti rendelkezések

6. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok a rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül az illetékes bányászati hatóságok által rendelkezésükre bocsátott adatok, az ingatlan-nyilvántartási és saját adataik alapján nyilvántartást készítenek az e rendelet hatálybalépését megelőzően fennmaradt bányatavakról.

(3) A környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság (2) bekezdés szerinti nyilvántartásának tartalmaznia kell a bányatóra vonatkozó alapvető műszaki, valamint az ingatlan-nyilvántartási azonosításhoz szükséges egyéb adatokat, ideértve az érintett földrészletek helyrajzi számát, a felmérés időpontjában megállapítható tulajdonjogot, illetve a közigazgatásilag érintett település megjelölését.

(4) A rendelet hatálybalépését megelőzően bányászati tevékenység során keletkezett és fennmaradt bányatavakkal érintett ingatlanok tulajdonosai, az e rendelet hatálybalépésétől számított egy éven belül a külön jogszabályban

meghatározott adatok csatolásával kötelesek a bányatóra vonatkozó üzemeltetési vízjogi engedélyt az illetékes vízügyi felügyeletről megkérni.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott határidő elmulasztását követően a rendelet hatálybalépését megelőzően fennmaradt bányatavak esetén a vízjogi engedély nélkül üzemeltetett vízellátási rendszerekre és vízhasználatokra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell eljárni, ideértve a vízjogi szabálysértésekkel összefüggésben meghatározott intézkedési lehetőséget, illetve felelősség megállapítását is.

(6) A bányatavakkal kapcsolatos rendelkezések megtartását az illetékes vízügyi felügyelet a vízügyi felügyelet során a felügyeletre vonatkozó külön jogszabály szerint ellenőrzi, illetve a bányatavakat az engedélyezési eljárás során a jogszabályban meghatározott felügyeleti kategóriába sorolja.

(7)

(8)

Melléklet a 239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelethez

A tájrendezés bányahatósági eljárásában a bányató fennmaradásával kapcsolatos vízügyi szakhatósági állásfoglaláshoz benyújtott dokumentáció tartalma:

1. A bányatóval érintett földrészetekről a tulajdonjogot igazoló tulajdoni lap hiteles másolata.
2. Műszaki leírás, amely tartalmazza:
 - 2.1. a bányató kialakulásának előzményeit, a tó állapotjellemezését, ezen belül:
 - a) a megelőző bányaművelési adatokat,
 - b) a medert alkotó víztartó rétegek vízföldtani adatait,
 - c) a bányató vízkészletének mennyiségi és minőségi adatait, az esetleg meglévő mérő- és észlelőhelyek műszaki jellemzőit, valamint a mért és észlelt adatokat,
 - d) a bányató vízforgalmi - vízutánpótlási és elvezetési - adatait, ideértve a felszíni és a felszín alatti vízből történő vízutánpótlódást is;
 - 2.2. a bányató hasznosítását, ezen belül
 - a) a vízhasználatokat, ideértve a vízkivétellel járó (pl. öntözés) és a vízkörnyezeti adottságokkal összefüggő (így például üdülés, fürdőzés, horgászat, vízisportok, vizes élőhely) vízhasználatokat is,
 - b) a bányató és a vele kapcsolatban lévő felszín alatti víz minőségét befolyásoló parti területhasználatokat (így például parti sáv kialakítása, parkosítás, zöldfelületek, beépítések, közművesítés, hulladékkezelés),
 - c) a hasznosítás és a b) pont szerinti területhasználatok felszín alatti vizekre gyakorolt hatását;
 - 2.3. az előbbiekkal összefüggésben a bányató, illetve a felszín alatti vízkészletek védelme érdekében tervezett intézkedéseket, ideértve
 - a) a bányató és felszín alatti hatásterülete vonatkozásában a vízminőség és vízmennyiség megfigyelés és mérés tervezett megoldását,
 - b) a hasznosítások vízminőség-védelmi indíttatású szabályozását, a bányató terhelhetőségével, öntisztuló képességének megőrzésével összefüggésben meghatározott korlátozásait,
 - c) a parti területek felszíni vízrendezését,
 - d) a bányató környezetében a mezőgazdasági tevékenység, tápanyag-visszapótlás és a kemikáliák alkalmazásának szabályozását,
 - e) a bányató vízpótlási, vízvezetési, esetleges vízfrissítési, vízminőség-karbantartási terveit.
3. Átnézeti helyszínrajz (M=1:25 000), amely tartalmazza:
 - a) bányató határvonalát és környezetét, annak domborzati adatait,
 - b) a környező település(ek) közigazgatási határát,
 - c) a felszíni vízfolyásokat, csatornákat.
4. Részletes helyszínrajz, az ingatlan-nyilvántartási térkép felhasználásával alkalmasan választott 1:1000, 1:2000, 1:4000 vagy 1:10 000 méretarányban, amely részletesen tartalmazza:
 - a) az átnézeti helyszínrajz információit,
 - b) az érintett földrészetek helyrajzi számát,
 - c) a partvonalat, parti sávot, a vízmozgás sávját a rézsűben,
 - d) a hasznosításhoz szükséges utak, parti létesítmények, épületek, növényzet elhelyezkedését, a felszíni vízhálózattal való esetleges kapcsolatokat,
 - e) a vízparthasznosítással kapcsolatban tervezett beavatkozásokat (így például fürdőhelyek, horgászhelyek, stégek, kikötők, zöldfelület kialakítása, parkosítás),
 - f) a bányató és partjának tervezett hasznosítása által a felszín alatti vízkészletet érintő hatásterületet,
 - g) az f) pont szerinti hatásterületen lévő felszín alatti vízkivételek adatait (hely, szűrőzött szakasz mélysége, igénybe vett vízkészlet típusa, engedélyezett vízkitermelés mennyisége, m³/nap),
 - h) a bányató vízkészletét és a hasznosítással érintett felszín alatti vízkészlet minőségét és mennyiségét mérő, megfigyelő objektumok helyét, adatait.
5. A bányató és a jellemző részsík keresztmetszelvényei, amelyek tartalmazzák:

- a)* a víz alatti és víz feletti rézsűk hajlásszögét,
- b)* a vízszintek szélső értékeit,
- c)* a rézsűvédelem tervezett módját,
- d)* a szabadon hagyandó parti sáv kialakítását,
- e)* a vízpart hasznosításával kapcsolatban tervezett beavatkozásokat,
- f)* a jellemző felszín alatti rétegszelvényeket.